

Anna Bilon

XI LETNIA SZKOŁA MŁODYCH ANDRAGOGÓW, WROCŁAW 18-21 MAJA 2009 ROKU

XI edycja Letniej Szkoły Młodych Andragogów (LSMA), której organizatorami byli: Zespół Pedagogiki Dorosłych Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, Akademickie Towarzystwo Andragogiczne, Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu – Zakład Pedagogiki Społecznej i Poradownictwa DSW, Zakład Metodologii Badań Społecznych i Andragogiki DSW oraz Wydział Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Zielonogórskiego, po raz pierwszy odbyła się poza murami Uniwersytetu Zielonogórskiego, mianowicie w Dolnośląskiej Szkole Wyższej we Wrocławiu.

Organizatorzy corocznych spotkań młodych adeptów nauki z uznanymi i cenionymi naukowcami, wraz z wieloletnim kierownikiem Szkoły prof. zw. dr. hab. Józefem Kargulem, i tym razem dołożyli wszelkich starań, by stworzyć uczestnikom Szkoły przestrzeń do wzajemnej wymiany poglądów, pomysłów i doświadczeń naukowych. Od lat bowiem jednym z głównych założeń LSMA jest myśl, że Szkoła ma być nie tylko miejscem, w którym młodzi badacze uczą się, jak prowadzić badania naukowe, ale także miejscem, gdzie uznane autorytety naukowe mogą wysłuchać propozycji badawczych najmłodszych przedstawicieli nauki, zapoznać się z nowymi pomysłami i spojrzeniami na szeroki zakres problemów badawczych, jaki obejmuje andragogika. Owa wymiana poglądów i doświadczeń naukowych także i w tym roku przebiegała w życzliwej atmosferze zrozumienia i sympatii, co nie oznacza jednocześnie, że w atmosferze pobłażliwości lub nierzetelności naukowej. I tym razem bowiem prelegenci mogli liczyć na wnikliwą analizę i konstruktywną krytykę swoich rozważań naukowych. Młodzi badacze mierzyli się z krytyką swych „niedociągnięć” i nieścisłości w pracy badawczej, natomiast doświadczeni naukowcy niejednokrotnie odpowiadali na trudne pytania zadawane przez „młodych-dociekliwych”.

Tegoroczną LSMA otworzył prof. zw. dr. hab. Józef Kargul, serdecznie witając gości przybyłych z różnych ośrodków akademickich oraz prof. dr. hab. Bogusława Dorota Gołębnik – Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą Dolnośląskiej Szkoły Wyższej we Wrocławiu.

Wykład inauguracyjny tegorocznej Szkoły wygłosiła prof. dr. hab. Agnieszka Bron z Uniwersytetu w Sztokholmie. Profesor A. Bron w niezwykle interesujący sposób zwróciła uwagę uczestników Szkoły na to, jak ważną rolę w doborze problemów badawczych

odgrywa biografia badacza, jego wybory i przebieg drogi życia. Na własnym przykładzie ukazała, że przebieg kariery naukowej jest niemalże zawsze warunkowany sytuacją życiową naukowca. Dla młodych badaczy była to pouczająca lekcja, zachęcająca do nieustannej autorefleksji.

Profesor dr hab. Mirosława Nowak-Dziemianowicz z Dolnośląskiej Szkoły Wyższej w swoim wystąpieniu poruszyła problematykę prowadzenia badań biograficznych, sposobów rekonstruowania biografii człowieka, zwracając przy tym uwagę na rolę krytycznych zdarzeń w życiu jednostek, zdarzeń od człowieka niezależnych, sytuujących się poza jednostką, które mają jednak ogromny wpływ na jej życie. Aby uwidocznic rolę owych zdarzeń, prof. M. Nowak-Dziemianowicz wykorzystwała fragmenty filmu Roberta Glińskiego pt.: *Cześć Tereska*. Przy rekonstruowaniu biografii osób, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, niezwykle przydatna jest teoria trajektorii cierpienia, którą Pani Profesor posługuje się, prowadząc własne badania biograficzne.

Profesor zw. dr hab. Tadeusz Aleksander z Uniwersytetu Jagiellońskiego przybliżył uczestnikom LSMA historię międzynarodowych konferencji andragogicznych, z których pierwsza odbyła się w Cambridge w 1929 roku. Profesor T. Aleksander podkreślił przy tym ich wkład w rozwój andragogiki i wzrost roli edukacji całożyciowej na świecie oraz rolę i dokonania polskich badaczy w rozwoju myśli andragogicznej.

Spotkanie autorskie z prof. zw. dr hab. Mieczysławem Malewskim z Dolnośląskiej Szkoły Wyższej miało nieco odmienny charakter – było dyskusją na temat tekstu pt. *O niewspółmierności andragogicznych światów*, z którym uczestnicy LSMA zapoznali się przed wykładem Profesora. Dyskusja toczyła się wokół różnorodności teorii i paradygmatów obecnych w andragogice oraz wokół problemów, jakie młody badacz może napotkać w związku z eklektyzmem andragogiki. Zagadnieniu sytuacji młodego naukowca oraz postaw wobec środowiska naukowego, jakie młody naukowiec może przyjmować, rozpoczynając swoją karierę naukową, poświęcono wiele uwagi.

Profesor zw. dr hab. Józef Kargul z Dolnośląskiej Szkoły Wyższej podzielił się z uczestnikami Szkoły swoją refleksją na temat przemocy ludzi starych wobec otoczenia, poddając w wątpliwość jednostronne postrzeganie starości jako pogodnego okresu życia człowieka, wskazując przy tym różnorodne postawy, jakie może przybrać w związku ze starością, nie wyłączając postaw agresywnych, których ofiarami jest otoczenie człowieka starego.

Profesor dr hab. Jerzy Semków z Uniwersytetu Wrocławskiego w swoim wystąpieniu nazwał okres starości okresem „późnej dorosłości”, zastanawiając się, jakie czynniki kulturowe i społeczne wpływają na postawy człowieka wobec starzenia się. Na podstawie przeprowadzonych przez siebie badań oraz na podstawie refleksji nad własną biografią dowodził, że postawy wobec procesu starzenia się są w dużej mierze zależne od sposobu myślenia o własnym życiu.

Profesor dr hab. Ewa Narkiewicz-Niedbalec z Uniwersytetu Zielonogórskiego zaproponowała uczestnikom refleksje na temat roli intelektualistów w budowaniu społeczeństwa wiedzy, sposobów ich postrzegania w dzisiejszym świecie oraz na temat swoistej zależności między współczesnymi zakresami pojęć: intelektualista – ekspert – profesjonalista. Profesor E. Narkiewicz-Niedbalec zauważyła, iż współcześnie niejednokrotnie intelektualista jest zarówno ekspertem, jak i profesjonalistą. Może zatem pełnić w społeczeństwie szereg różnorodnych i ważnych ról.

Wystąpienie prof. zw. dr. hab. Zbigniewa Kwiecińskiego z Dolnośląskiej Szkoły Wyższej skupione było wokół problematyki uwarunkowania drogi życia człowieka przez sytuację społeczną i powodzenie szkolne we wczesnym okresie życia. Profesor Z. Kwieciński przedstawił wyniki badań podłużnych, z których jasno owa zależność wynikała.

Tegoroczni uczestnicy Szkoły mieli również okazję wysłuchać (poza oficjalnym programem LSMA) wykładu prof. zw. dr. hab. Tomasza Szukdlarka z Uniwersytetu Gdańskiego, z którym spotkanie zostało zorganizowane przez Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej. Wykład stanowił część dyskusji wokół książki Ernesto Laclau *Rozum populistyczny* i dotyczył implikacji koncepcji zmian społecznych E. Laclau dla pedagogiki.

Wystąpienia młodych andragogów były skupione wokół różnorodnej tematyki. Poruszono kwestię modeli karier naukowych kobiet (dr Monika Sulik, UŚ), edukacji obywatelskiej (dr Paweł Rudnicki, DSW; mgr Anna Bilon, DSW), chuligaństwa i przemocy na polskich stadionach sportowych (mgr Andrzej Kamiński, doktorant DSW), dopisków nanoszonych na kwestionariuszach ankiet (dr Anna Walulik, Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna Ignatianum), motywacji podejmowania studiów podyplomowych (mgr Julia Kluzowicz, UJ), form doskonalenia nauczycieli (mgr Magdalena Rzepa, UJ), form dokształcania policjantów (mgr Norbert Czajkowski, doktorant DSW). Referenci rozważali także zagadnienia quasi-eksperymentu pedagogicznego (dr Natalia Sokołowicz, Akademia Pomorska w Słupsku), podmiotów odpowiedzialnych za organizowanie działań edukacyjnych na wsi (mgr Łukasz Hajduk, UJ), metodologii teorii ugruntowanych (mgr Beata Wernik-Kitzol, doktorantka DSW), wizerunku mężczyzny we współczesnej reklamie (mgr Tatiana Maciejewska, doktorantka UZ), działalności edukacyjnej Ambasady Polski na Syberii w latach 1941-1943 (mgr Paweł Stolyarov, UJ) oraz funkcjonowania szkolnego dzieci z rodzin bezrobotnych (mgr Beata Damaszkó, doktorantka DSW). Wszystkie wystąpienia wywoływały ciekawe dyskusje, nierzadko budząc wiele emocji.

Organizatorzy Letniej Szkoły zadbali także, by młodzi uczestnicy wcielili się w rolę redaktorów czasopisma naukowego, których zadaniem jest rzetelna naukowa ocena

tekstu nadesłanego do publikacji. Uczestnictwo w grach symulacyjnych jest bowiem jedną z tradycji LSMA.

Inną tradycją corocznych spotkań młodych andragogów jest wyjazd studyjny do krajów sąsiadujących z Polską. Tym razem początkujący adepci nauki mieli okazję uczestniczyć w wyjeździe do Hradca Králové w Czechach, gdzie zwiedzili Uniwersytet. Dzięki niezwykle ciepłemu przyjęciu ze strony władz czeskiej uczelni, polscy badacze mogli się wiele dowiedzieć o funkcjonowaniu szkolnictwa wyższego w Czechach, miejscu andragogiki w czeskiej nauce, a także zwiedzić urocze miasteczko, jakim jest Hradec Králové. Bez wątplenia było to doświadczenie, które na długo pozostanie w pamięci młodych naukowców.

Letnia Szkoła Andragogów to nie tylko całodzienne spotkania naukowe, ale również miejsce, w którym młodzi badacze mogą zawierać bliższe znajomości i przyjaźnie. W tym roku doskonałą okazją do integracji uczestników było niezwykle zadanie, przygotowane przez sekretarza LSMA, mgr Magdalenę Czubak-Koch (DSW), mianowicie poszukiwanie słynnych wrocławskich krasnali znajdujących się w różnych częściach miasta. Podczas poszukiwań panowała niezwykle atmosfera sprzyjająca wielu ciekawym dyskusjom.

Oficjalne zamknięcie XI LSMA nie oznacza dla jej uczestników zakończenia „przygody” ze Szkołą. Przed młodymi adeptami nauki stoi jeszcze jedno bardzo poważne zadanie – przygotowanie tekstu naukowego, który, po pozytywnej recenzji naukowej, ma szansę ukazać się w redagowanym przez dr Małgorzatę Olejarz (Uniwersytet Zielonogórski) 11. tomie *Dyskursów młodych andragogów*. Corocznie wydawane *Dyskursy* zostały zakwalifikowane przez redakcję „The Central European Journal of Social Sciences and Humanities” (CEJSH) do promocji i upowszechniania na międzynarodowym rynku wydawniczym, co niewątpliwie świadczy o ich wysokiej wartości naukowej.

Jak co roku, także i podczas tegorocznej edycji Letniej Szkoły Młodych Andragogów, panowała niezwykle atmosfera życzliwego spotkania naukowego. Bez wątplenia także i ona przyczynia się do tego, że Szkoła cieszy się dużym zainteresowaniem badaczy z wielu ośrodków w Polsce. Wielu z nich rezerwuje już czas na następną edycję LSMA, która znowu odbędzie się w Zielonej Górze.

**11TH SUMMER SCHOOL FOR YOUNG RESEARCHERS ON ADULT EDUCATION,
WROCLAW, 18-21 MAY 2009**

S u m m a r y

In this report, the author describes the events of the 11th Summer School for Young Researchers on Adult Education, which had first taken place at the University of Lower Silesia in Wrocław. Social sciences researchers and young academics from different academic centers in Poland met to partici-

pate in this year's edition of the Summer School. They discussed and shared their reflections, and presented their academic research. The young researchers also had a chance to meet their scientific authorities, many of whom are not only nationally but also internationally renowned. Moreover, the participants of the 11th Summer School for Young Researchers on Adult Education could visit the University in Hradec Kralove, in the Czech Republic. The author of this report also presents short descriptions of participants' presentations and addresses. Traditionally, they are going to be collected for publication in the eleventh volume of the *Adult Education Discourses*.